

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 11 ianuarie 2012

privind ajutorul de stat C 21/10 (ex E 1/10) – Finlanda ca urmare a neacceptării măsurilor corespunzătoare privind schema de asigurări în sectorul pescuitului după adoptarea de către Comisie a orientărilor revizuite pentru examinarea ajutoarelor de stat pentru pescuit și acvacultură

[notificată cu numărul C(2011) 10065]

(Numai textele în limbile finlandeză și suedeză sunt autentice)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2012/287/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”), în special articolul 108 alineatele (1) și (2),

în urma invitației adresate părților interesate de a-și prezenta observațiile ⁽¹⁾ în conformitate cu dispozițiile citate mai sus,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

- (1) În 2004, Comisia a adoptat orientările revizuite pentru examinarea ajutoarelor de stat pentru pescuit și acvacultură (denumite în continuare „orientările”) ⁽²⁾. Prin scrisoarea din 21 octombrie 2004, în conformitate cu punctul 5.2 din aceste orientări, Comisia le-a adresat statelor membre, printre altele și Finlandei, solicitarea de a-și modifica schemele de ajutoare existente pentru a le face compatibile cu noile orientări cel târziu până la 1 ianuarie 2005 și de a confirma în scris că acceptă aceste propuneri de măsuri corespunzătoare până cel târziu la 15 noiembrie 2004 ⁽³⁾.
- (2) Prin scrisorile din 15 noiembrie 2004, 20 ianuarie 2005 și 14 iunie 2005, Finlanda a indicat că nu acceptă să modifice schema de ajutoare intitulată „schema de asigurări în sectorul pescuitului” pentru a o face compatibilă cu aceste noi orientări. Respectiva schemă a fost notificată Comisiei la 27 aprilie 1995 în temeiul articolului 144 litera (a) din Tratatul privind aderarea Republicii Finlanda la Uniunea Europeană, iar ulterior a fost considerată drept ajutor existent în înțelesul articolului 88 alineatul (1) din Tratatul CE [în prezent articolul 108 din TFUE].
- (3) La 11 octombrie 2005, a avut loc o reuniune între Comisie și Finlanda. Finlanda a transmis informații suplimentare prin scrisoarea din 24 noiembrie 2005.

- (4) Orientările au fost revizuite din nou în 2008 ⁽⁴⁾, iar Comisia le-a adresat statelor membre, prin scrisoarea din 15 aprilie 2008, solicitarea de a-și modifica schemele existente cel târziu până la 1 septembrie 2008 ⁽⁵⁾.
- (5) Prin scrisoarea din 30 mai 2008, Finlanda a răspuns că este încă dispusă să își modifice schema de asigurări în sectorul pescuitului, conform propunerilor din 2005, însă nu în măsura impusă de măsurile corespunzătoare. La 6 martie 2009, a avut loc o nouă reuniune între Comisie și Finlanda.
- (6) La 1 octombrie 2009, Comisia a transmis o ultimă solicitare de informații, prin care se indica faptul că, în cazul în care Finlanda nu acceptă măsurile adecvate propuse, Comisia se va vedea obligată să respecte procedura prevăzută la articolul 19 alineatul (2) și la articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 ⁽⁶⁾ și, prin urmare, să inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din TFUE. Finlanda a răspuns prin scrisoarea din 18 noiembrie 2009.
- (7) Dat fiind că Finlanda nu a acceptat în întregime propunerea de modificare referitoare la această schemă, Comisia a decis să inițieze procedura în cauză. Decizia respectivă a fost notificată prin scrisoarea din 15 septembrie 2010, publicată în Jurnalul Oficial ⁽⁷⁾.
- (8) Finlanda a răspuns prin scrisoarea din 15 noiembrie 2010. Mai mult, de la publicarea deciziei în Jurnalul Oficial, Comisia a primit observații din partea a trei părți interesate: două scrisori trimise de două asociații reprezentând pe pescarii profesioniști din Finlanda, *Suomen Ammatikalastajalitto SAKL ry* (scrisoarea din 8 noiembrie 2011) și *Kalatalouden Keskusliitto* (scrisoarea

⁽¹⁾ JO C 273, 9.10.2010, p. 6.

⁽²⁾ JO C 229, 14.9.2004, p. 5.

⁽³⁾ Acceptarea orientărilor din 2004 a fost publicată în JO C 278, 11.11.2005, p. 14.

⁽⁴⁾ JO C 84, 3.4.2008, p. 10.

⁽⁵⁾ Acceptarea orientărilor din 2008 a fost publicată în JO C 115, 20.5.2009, p. 15.

⁽⁶⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽⁷⁾ A se vedea nota de subsol 1.

din 16 noiembrie 2010) și o scrisoare trimisă de cele șase asociații de asigurare în sectorul pescuitului existente în Finlanda (scrisoarea din 16 noiembrie 2010). Copii ale acestor scrisori au fost trimise autorităților finlandeze la 6 decembrie 2010. Reprezentanți ai acestor asociații au avut ulterior o întrevedere cu serviciile Comisiei la 13 ianuarie 2011 și au furnizat documente complementare.

- (9) Având în vedere că Comisia a avut nevoie de unele clarificări cu privire la informațiile cuprinse în scrisoarea trimisă la 15 noiembrie 2010, în data de 4 aprilie 2011 a avut loc o reuniune cu autoritățile finlandeze la sediul Comisiei. Autoritățile finlandeze au trimis, de asemenea, informații suplimentare prin mesajele din 13 aprilie și 13 mai 2011.
- (10) În cele din urmă, astfel cum a rezultat din informațiile trimise de Finlanda, conform cărora această țară este dispusă să își modifice schema astfel încât să fie compatibilă cu piața internă, Comisia i-a adresat Finlandei, prin scrisoarea din 6 iulie 2011, solicitarea de a confirma angajamentul său oficial de modificare a legislației care constituie temeiul juridic al schemei respective. Finlanda a răspuns pozitiv prin scrisoarea din 19 septembrie 2011.

2. DESCRIEREA AJUTORULUI

- (11) Această schemă de ajutoare are la bază Legea nr. 331 din 23 iulie 1958, modificată ultima dată prin Legea nr. 1236 din 29 ianuarie 1999 ⁽⁸⁾. Finlanda a informat Comisia în legătură cu această schemă imediat după aderarea la Comunitatea Europeană, în temeiul articolului 144 litera (a) din Tratatul privind aderarea Republicii Finlanda la Uniunea Europeană. Între timp, această schemă de ajutoare a fost considerată ca ajutor existent în sensul articolului 88 din Tratatul CE [în prezent articolul 108 alineatul (1) din TFUE].
- (12) Beneficiarii acestei scheme de asigurări sunt întreprinderile de pescuit care își exercită permanent activitatea în Finlanda. Aceste asigurări sunt furnizate de șase asociații de asigurare în sectorul pescuitului care acoperă întregul teritoriu al Finlandei. Fiecare asociație acoperă o zonă geografică determinată.
- (13) În conformitate cu articolul 7 din legea menționată anterior, asociației de pescuit i se acordă un ajutor de stat anual reprezentând o parte din cererile pe care le-a onorat în temeiul contractelor de asigurări vizate de legea respectivă. În conformitate cu articolul 2, cererile pot viza următoarele daune:
- daune care afectează plasele, firele pentru pescuitul de somon, paragatele și ancorele aferente, funiile și alte unelte de pescuit auxiliare;

- daune care afectează navele de pescuit înregistrate în Finlanda;

- daune care afectează vehiculele de transport și de transport de mărfuri utilizate pentru pescuitul interanal pe gheață, cabanele de pescuit și năvoadele sau traulele de fund.

- (14) De asemenea, legea în cauză descrie condițiile necesare pentru ca cererile ca să fie luate în considerare. Următoarele condiții sunt deosebit de relevante pentru evaluarea Comisiei: articolele asigurate trebuie să fie suficient de bine făcute și în perfectă stare de funcționare; echipamentul trebuie să fi fost asigurat la valoarea sa integrală în momentul depunerii cererii; daunele trebuie să fie indicate într-un mod fiabil.

- (15) În scrisoarea sa din 15 noiembrie 2004, Finlanda a explicat modul de funcționare a acestei scheme de ajutoare în raport cu daunele suferite de întreprinderile de pescuit. În primul rând, există o franciză legată de valoarea cererii eligibile, reprezentând 25 % din daunele care nu depășesc 504,56 EUR sau maximum 5 % în cazul daunelor care depășesc această cifră; scăzând această franciză se ajunge la valoarea compensației acordate întreprinderii de către asociația de asigurare în sectorul pescuitului în cauză. Rambursarea acordată asociației de asigurare în sectorul pescuitului de către stat este apoi egală cu 40 % din compensația plătită, în cazul în care valoarea daunelor este de până la 504,56 EUR și 90 %, în cazul în care ea depășește 504,56 EUR.

- (16) În scrisoarea sa ulterioară din 24 noiembrie 2005, Finlanda a propus ca această schemă să fie modificată astfel încât ajutorul de stat să se acorde doar în vederea compensării pentru daunele provocate de condiții specifice Finlandei, inclusiv de condiția ca dauna să se producă la nord de paralela 59.

- (17) În scrisoarea sa din 15 noiembrie 2004, Finlanda a descris ceea ce ea consideră drept condiții de desfășurare a activității de pescuit specifice Finlandei. Aceste condiții sunt cauzate în special de condițiile climatice deosebite, printre care se numără formarea de gheață care poate aduce daune atât navelor, cât și uneltelor de pescuit, precum și temperaturile foarte scăzute care pot afecta motoarele navelor. Aceste condiții specifice sunt agravate de factori precum relieful marin al Finlandei, constând din ape de mică adâncime și dintr-un fund marin inegal situat într-un arhipelag dens; în aceste condiții, riscul de naufragiu provocat de furtuni și curenți în condiții de îngheț este destul de ridicat. În plus, există o mare populație de foci care provoacă pierderi semnificative pentru industria de pescuit, prin deteriorarea uneltelor de pescuit; de asemenea, unele unelte (plasele cu ochiuri mari) pot suferi și daune cauzate de cormorani.

- (18) În perioada 2004-2009, numărul anual al evenimentelor care au necesitat despăgubiri, compensațiile anuale plătite de asociațiile de asigurări din sectorul pescuitului și partea rambursată de stat sunt prezentate în tabelul următor:

⁽⁸⁾ Această ultimă modificare este singura care a modificat legea de la aderarea Finlandei la Uniunea Europeană. Această modificare a fost cauzată de înființarea Agenției finlandeze de monitorizare a sectorului asigurărilor. Ea nu a presupus nicio consecință din punctul de vedere al regimului ajutoarelor de stat.

An	Întreprinderi vizate	Numărul de cazuri	Compensația plătită (EUR)	Rambursare de către stat (EUR)
2009	472	470	1 296 961	1 026 132
2008	486	459	1 256 200	980 065
2007	503	530	1 564 340	1 197 217
2006	519	496	1 234 761	920 167
2005	543	539	1 333 027	992 826
2004	576	568	1 607 919	1 111 195

- (19) Plățile efectuate de asociații sunt legate în proporție de aproximativ 50 % de uneltele de pescuit, în proporție de 45 % de nave și în proporție de 5 % de alte echipamente.

3. MOTIVELE INVOCATE PENTRU ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE

- (20) Conform celor indicate mai sus⁽⁹⁾, această schemă de ajutoare a fost notificată Comisiei în 1995 în temeiul articolului 144 litera (a) din Tratatul privind aderarea Republicii Finlanda la Uniunea Europeană, iar ulterior a fost considerată drept ajutor existent, în înțelesul articolului 88 alineatul (1) din Tratatul CE. Orientările aplicabile până la revizuirea din 2004 includeau o dispoziție specifică privind ajutoarele pentru primele de asigurare, care de altfel a stat la baza deciziei ca această schemă de ajutoare să fie considerată compatibilă cu piața internă. Dispoziția respectivă a fost eliminată odată cu revizuirea din 2004.
- (21) În inițierea acestei proceduri, Comisia a considerat că daunele acoperite de schema de asigurări în sectorul pescuitului nu pot fi considerate ca fiind cauzate de un eveniment extraordinar sau de un dezastru natural, ci mai degrabă de o situație permanentă și structurală, cu alte cuvinte de contextul permanent și structural în care se exercită activitatea de pescuit din apele teritoriale finlandeze.
- (22) Din acest motiv, în conformitate cu orientările⁽¹⁰⁾, Comisia a considerat că acest ajutor a constituit un ajutor de exploatare care este în principiu incompatibil, deoarece are efectul de a spori lichiditățile întreprinderilor care beneficiază de acesta și a fost acordat fără a le impune nicio obligație beneficiarilor.
- (23) Comisia nu a fost de acord cu argumentația autorităților finlandeze care au justificat această schemă de ajutoare incluzând-o în categoria serviciilor de interes economic general în sensul articolului 106 alineatul (2) din TFUE. Finlanda nu a furnizat niciun argument precis prin care să justifice faptul că furnizarea de servicii de asigurare întreprinderilor din sectorul pescuitului ar putea fi calificată drept un serviciu de acest tip, iar Comisia nu a constatat, în ceea ce privește caracteristicile acestei

scheme, că ar putea fi considerată ca atare. În special, Comisia a observat că asociațiile de asigurare în sectorul pescuitului furnizează servicii de asigurări numai unui anumit grup de întreprinderi care desfășoară o activitate economică ce constă în producerea de bunuri vândute pe piață, respectiv cele active în sectorul pescuitului. Prin urmare, Comisia și-a exprimat îndoiala puternică privind faptul că furnizarea de servicii de asigurare comercială unui grup specific de întreprinderi cu profil economic ar putea fi considerată drept un serviciu de interes economic general.

4. OBSERVAȚII PREZENTATE DE AUTORITĂȚILE FINLANDEZE ȘI DE PĂRȚILE TERȚE INTERESATE

4.1. Observații prezentate de autoritățile finlandeze

- (24) Autoritățile finlandeze au reamintit principalele caracteristici de funcționare a acestui sistem de asigurare. De asemenea, ele au prezentat o descriere detaliată a condițiilor specifice cu care se confruntă industria de pescuit din Finlanda: este vorba de condiții climatice specifice, cu gheață și întuneric în timpul iernii, cu relief marin constând din ape de coastă de mică adâncime și dintr-un fund marin inegal, existența unei mari populații de foci.
- (25) Autoritățile finlandeze au furnizat totodată informații cu privire la lipsa de oferte privind acoperirea acordată de sectorul asigurărilor private industriei de pescuit aflate la același nivel de acoperire pentru acest tip de daune. În sprijinul poziției adoptate, acestea au anexat la răspuns o scrisoare din partea Confederației finlandeze a sectorului financiar (*Finanssialan Keskusliitto*).
- (26) În plus, acestea au indicat că valoarea importurilor este de 6,8 ori mai mare decât valoarea exporturilor. În 2009, Finlanda a importat 95 046 de tone de pește pentru o valoare de 244,5 milioane EUR și a exportat 59 905 tone pentru o valoare de 36 milioane EUR. Numai 30 % din peștele consumat este originar din Finlanda. Consumul anual de pește finlandez a scăzut în perioada 2000-2009 de la 6,1 la 4,5 kg, în timp ce consumul anual de pește de import a crescut de la 6,6 la 11,2 kg. Conform autorităților finlandeze, acest fapt demonstrează că această schemă de ajutoare de stat nu poate avea un efect negativ asupra concurenței.
- (27) Autoritățile finlandeze reamintesc faptul că, în decizia sa de inițiere a procedurii, Comisia a observat că eliminarea din orientările din 2004 a dispoziției privind ajutoarele pentru primele de asigurare însemna că acest tip de ajutor de stat nu mai este permis. Autoritățile finlandeze nu sunt de acord cu această poziție. În primul rând, respectiva schemă de asigurări rămâne pe deplin justificată de condițiile climatice și geografice specifice care caracterizează apele finlandeze. Mai mult, această schemă a fost considerată compatibilă în 2000, deși aceste ajutoare nu s-au numărat printre cele enumerate ca fiind autorizate să fie considerate compatibile cu orientările din 1997⁽¹¹⁾ care erau aplicabile la acea dată, într-un context similar cu cel începând din 2004 cu orientările din 2004 și 2008.

⁽⁹⁾ A se vedea considerentul 2.

⁽¹⁰⁾ A se vedea punctul 3.7 din orientările din 2004 și punctul 3.4 din orientările din 2008.

⁽¹¹⁾ JO C 100, 27.3.1997, p. 12.

(28) Cu toate acestea, în cadrul acestor observații, Finlanda precizează că este gata să își modifice schema după cum urmează:

- excluderea navelor care desfășoară activități de pescuit în largul mării, ceea ce înseamnă, în practică, excluderea navelor cu o lungime de peste 12 de metri;
- eligibilitate doar pentru daunele suferite în apele teritoriale ale Finlandei sau în zona sa economică exclusivă;
- acoperirea daunelor cauzate doar de condițiile specifice din Finlanda și, prin urmare, de condițiile geografice sau climatice nefavorabile (gheață, zăpadă, furtuni puternice, recifele din apele de mică adâncime) sau de focuri și cormorani, și suferite de nave și unelte de pescuit, precum și de vehiculele de transport și de transport mărfuri și de alte echipamente specifice pescuitului pe timp de iarnă.

(29) Finlanda este de părere că prezenta modificare ar putea fi adoptată până la 31 decembrie 2012. Această întârziere este necesar din două motive: în primul rând, de necesitatea de a modifica legislația actuală în vigoare și care constituie temeiul juridic al prezentei scheme (Legea nr. 331 din 23 iulie 1958) și, în al doilea rând, de necesitatea de a rezilia contractele în curs în cadrul actualei scheme. Noua schemă de asigurări în sectorul pescuitului ar urma să intre în vigoare la 1 ianuarie 2013.

(30) Conform celor indicate anterior⁽¹²⁾, autoritățile finlandeze au confirmat, prin scrisoarea din 19 septembrie 2011, că se angajează să modifice legislația care constituie temeiul juridic al respectivei scheme. Acestea au indicat că, în cazul în care Comisia ia decizia finală într-o perioadă de timp rezonabilă, vor fi în măsură să prezinte o propunere parlamentului finlandez la începutul anului 2012, pentru ca legea să intre în vigoare la 1 ianuarie 2013. Cu toate acestea, autoritățile finlandeze au subliniat că este nevoie de o perioadă de tranziție pentru introducerea noilor dispoziții, deoarece va fi necesar să se efectueze modificări ale termenilor contractelor de asigurare în vigoare. În acest scop, acestea consideră că aceste modificări ale contractelor respective ar putea fi efectuate până la 1 ianuarie 2014, urmând ca respectivele condiții modificate să poată fi aplicate începând de la acea dată ajutoarelor acordate celor asigurați.

4.2. Observații prezentate de părțile terțe

(31) Două asociații ale pescarilor au transmis observații Comisiei: *Suoman Ammattikalastajaliitto* și *Katतालouden Keskuliitto*. Asemenea autorităților finlandeze, ambele asociații au pus accentul pe condițiile specifice de pescuit din Finlanda și pe indisponibilitatea ofertei de asigurare pentru daunele acoperite. Unul dintre acestea (*Suoman Ammattikalastajaliitto*) a observat că Comisia nu a furnizat nicio dovadă conform căreia această schemă de ajutoare ar fi de natură să afecteze concurența dintre

statele membre, remarcând în special faptul că pescuitul profesional reprezintă în prezent sursa a numai 7 % din peștele consumat în țară și că, prin urmare, industria de pescuit și piața peștelui din Finlanda sunt dependente de peștele din import. Din acest motiv, această asociație consideră ca neîntemeiată concluzia preliminară exprimată odată cu inițierea procedurii.

(32) Asociațiile de asigurare în sectorul pescuitului sprijină, de asemenea, poziția exprimată de autoritățile finlandeze. Ele subliniază faptul că industria de pescuit din apele finlandeze se confruntă cu condiții climatice și geografice foarte specifice. Ele sugerează că această schemă de asigurare a fost stabilită din cauza lipsei de oferte din partea sectorului asigurărilor private, care nu era pregătit să acopere astfel de riscuri pentru activitatea de pescuit, care reprezintă o activitate de importanță marginală. În plus, asociațiile de asigurare în sectorul pescuitului sunt obligate să ofere asigurare tuturor pescarilor stabiliți în regiune lor de competență.

5. EVALUAREA AJUTORULUI

5.1. Existența ajutorului de stat

(33) Articolul 107 alineatul (1) din TFUE prevede următoarele: „Cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.

(34) Compensațiile acordate întreprinderilor de pescuit de către asociațiile de asigurare în sectorul pescuitului provin parțial din fonduri acordate acestor asociații de către stat. Aceste fonduri provin de la bugetul de stat. Dat fiind că această compensare oferă un avantaj financiar întreprinderilor din sectorul pescuitului, se acordă un avantaj sectorial prin intermediul resurselor de la stat.

(35) Conform jurisprudenței Curții de Justiție, simplul fapt că este consolidată competitivitatea unei întreprinderi în raport cu alte întreprinderi concurente prin oferirea unui avantaj economic pe care aceasta nu l-ar fi primit dacă și-ar fi exercitat în mod normal activitatea, arată că există riscul de denaturare a concurenței⁽¹³⁾. Mai mult, ajutorul pentru o întreprindere care își desfășoară activitatea pe o piață deschisă comerțului în interiorul Uniunii este susceptibilă să afecteze schimburile comerciale între statele membre⁽¹⁴⁾.

(36) Având în vedere că există un comerț substanțial cu produse pescărești în interiorul Uniunii Europene, această măsură consolidează poziția întreprinderilor în cauză pe piața Uniunii și, prin urmare, este de natură să denatureze sau amenință să denatureze concurența și

⁽¹²⁾ A se vedea considerentul 10.

⁽¹³⁾ Hotărârea Curții din 17 septembrie 1980 în cauza 730/79, *Philip Morris Holland BV/Comisia Comunităților Europene*, Rec., 1980, p. 2671.

⁽¹⁴⁾ A se vedea în special hotărârea Curții din 13 iulie 1988 în cauza 102/87, *Republica Franceză/Comisia Comunităților Europene*, Rec., 1988, p. 4067.

afectează schimburile comerciale în interiorul Uniunii ⁽¹⁵⁾. Faptul că importurile sunt mai mari decât exporturile sau că cea mai mare parte din peștele consumat provine din alte țări nu este relevant. Dimpotrivă, acest lucru arată că piața produselor pescărești din Finlanda este într-adevăr foarte deschisă și sugerează apoi că ajutorul acordat întreprinderilor finlandeze vine în sprijinul poziției lor cu privire la întreprinderile cu sediul în alte state membre și denaturează sau amenință să denatureze concurența. Chiar și faptul că respectiva cantitate de pește consumat provenit din import pare să fi crescut în comparație cu cantitatea de pește consumat neprovenit din import nu schimbă nimic; aceasta nu ar putea să însemne decât că întreprinderile finlandeze nu au efectuat modificările necesare pentru a se ține seama de evoluția condițiilor economice referitoare la piața produselor pescărești în Finlanda. În orice caz, aceste întreprinderi beneficiază de un ajutor care favorizează poziția lor pe piața internă în raport cu întreprinderile străine.

- (37) Având în vedere cele de mai sus, se poate concluziona că acele condiții stabilite la articolul 107 alineatul (1) sunt îndeplinite și că toate compensațiile plătite întreprinderilor piscicole și provenind de la bugetul de stat reprezintă un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

5.2. Compatibilitatea cu piața internă

5.2.1. Caracteristicile acestei scheme de ajutor

- (38) Schema de asigurări în sectorul pescuitului este menită să acopere cheltuielile care sunt parțial acoperite de primele de asigurare. El nu reprezintă un ajutor propriu-zis pentru primele de asigurare; nu este menită să acopere o parte din primele de asigurare, ci o parte din cererile de compensare înaintate de întreprinderi asociațiilor de asigurare în sectorul pescuitului.
- (39) Cu toate acestea, având în vedere că cererile sunt înaintate acestor asociații care trebuie să plătească suma eligibilă pentru daunele suferite, Comisia consideră că obiectivul ajutorului este de a reduce primele pe care întreprinderile de pescuit ar fi trebuit să le plătească dacă asociațiile de asigurare în sectorul pescuitului în cauză nu ar fi obținut sume de bani din partea statului. Astfel, această schemă are un efect similar cu cel al unei scheme de ajutoare pentru primele de asigurare. Prin urmare, această schemă poate fi considerată drept o schemă de ajutoare pentru primele de asigurare.

5.2.2. Compatibilitatea cu piața internă

- (40) Comisia nu împărtășește punctul de vedere al autorităților finlandeze atunci când acestea declară că situația în raport cu orientările din 2004 și 2008 este compa-

rabilă cu situația în raport cu orientările din 1997 considerând că nicio dispoziție referitoare la ajutoarele în favoarea primelor de asigurare nu a fost prevăzută în niciuna dintre aceste orientări. Eliminarea, în 2004, a dispoziției specifice privind aceste ajutoare, care era anterior înscrisă în orientările 2001 ⁽¹⁶⁾, demonstrează că Comisia a considerat, cu ocazia revizuirii din 2004, că aceste ajutoare nu mai pot beneficia de o derogare de la principiul incompatibilității ajutoarelor de stat cu piața internă și că nici nu mai pot fi considerate compatibile cu aceasta începând cu data intrării în vigoare a orientărilor din 2004. Respectiva decizie de politică a rămas neschimbată ca urmare a revizuirii ulterioare, adică orientările din 2008.

- (41) Mai mult, cadrul general în care Comisia evaluează ajutoarele de stat pentru primele de asigurare s-a modificat. În 2000, această schemă de ajutoare de stat a fost considerată compatibilă de către Comisie ⁽¹⁷⁾ pentru compensările acordate ca urmare a „condițiilor excepționale specifice zonelor meteorologice și costiere din Finlanda”. Pentru a lua această decizie, Comisia a făcut trimitere, în raționamentul său, la situația din sectorul agricol pentru care orientările privind sectorul agricol nu prevedeau nicio dispoziție, însă în cazul căruia Comisia obișnuia să ia decizii pozitive, de la caz la caz, privind măsurile de ajutor aferente asigurării împotriva dezastrelor naturale și asigurărilor cu caracter excepțional. În 2000, atât pentru sectorul agricol, cât și pentru sectorul pescuitului, Comisia și-a clarificat politica prin stabilirea unor criterii de urmat pentru evaluarea ⁽¹⁸⁾ acestui tip de ajutor în orientările respective. De atunci, astfel de criterii se mai regăsesc în orientările privind agricultura ⁽¹⁹⁾, însă nu și în orientările privind sectorul pescuitului. Astfel, deși Comisia a stabilit criterii precise în sectorul agricol pentru examinarea ajutoarelor acordate în favoarea primelor de asigurare compatibile cu piața internă, aceste criterii au fost eliminate din orientările în sectorul pescuitului. În ceea ce privește sectorul pescuitului, Comisia este așadar obligată să revină la principiul general de incompatibilitate a ajutoarelor de stat și să evalueze gradul de compatibilitate sau incompatibilitate a unei scheme de acest tip în conformitate cu dispozițiile care se pot aplica.
- (42) Dispoziția din orientările actuale care s-ar putea aplica este punctul 4.9, care precizează faptul că măsurile de ajutor pentru care nu există dispoziții aplicabile la alte puncte la care sunt enumerate diferitele categorii de ajutoare ce pot fi considerate compatibile cu piața internă nu pot, în principiu, să fie considerate compatibile.

⁽¹⁶⁾ JO C 19, 20.1.2001, p. 7.

⁽¹⁷⁾ Decizie comunicată Finlandei prin scrisoarea din 11 mai 2000.

⁽¹⁸⁾ Pentru sectorul agricol, JO C 28, 1.2.2000, p. 2 (a se vedea punctul 11.5.1); pentru sectorul pescuitului, orientările din 2001 (a se vedea nota de subsol 14 de mai sus).

⁽¹⁹⁾ JO C 319, 27.12.2006, p. 1; a se vedea punctul 140 care face trimitere la articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 1857/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 70/2001 (JO L 358, 16.12.2006, p. 3).

⁽¹⁵⁾ Din datele Eurostat reiese că Finlanda a importat din alte state membre, în medie, 30 000 de tone de produse pescărești pe an în perioada 2007-2009, pentru o valoare medie de 90 de milioane de euro pe an și a exportat către celelalte state membre, în medie, 20 000 de tone pe an în cursul aceleiași perioade, pentru o valoare medie de 15 milioane de euro pe an.

- (43) Cu titlu excepțional, o schemă de ajutoare poate fi totuși considerată compatibilă în cazul în care statul membru demonstrează că respectă diversele principii stabilite în orientările respective și că răspunde obiectivelor politicii comune în sectorul pescuitului.
- (44) În răspunsul său la inițierea procedurii, Finlanda a făcut propuneri concrete de modificare a schemei în mod restrictiv⁽²⁰⁾. Mai mult, Finlanda a justificat continuarea sa prin existența unui disfuncționalități pe piața asigurărilor în ceea ce privește acoperirea unei părți semnificative din aceste daune.
- (45) În scrisoarea atașată la răspunsul de mai sus, Confederația finlandeză a sectorului financiar (*Finanssialan Keskusliitto*) recunoaște faptul că nu ar fi în măsură să acopere toate daunele astfel cum se întâmplă acum datorită asociațiilor de asigurare în sectorul pescuitului. Ar fi vorba de o acoperire mai mult decât parțială sau chiar deloc în unele cazuri, de exemplu pentru daunele suferite de unelte. Societățile de asigurări nu pot considera astfel de daune ca eligibile pentru asigurare; pentru a le considera astfel, ele ar antrena prime de asigurare dincolo de orice valoare rezonabilă.
- (46) Acest fapt demonstrează că asociațiile de asigurare în sectorul pescuitului nu sunt în măsură să distorsioneze concurența în ceea ce privește societățile private de asigurări. Aceasta caracterizează existența unei disfuncționalități a pieței în Finlanda în ceea ce privește acoperirea acestor daune de către societățile private.
- (47) Comisia este de părere că o măsură de ajutor de stat care vizează o disfuncționalitate a pieței poate fi considerată compatibilă cu piața internă în cazul în care îndeplinește obiectivele de interes comun. Această condiție respectă cerințele de la punctul 4.9 din orientările privind conformitatea cu principiile prevăzute în orientări și cu obiectivele politicii comune în sectorul pescuitului.
- (48) Obiectivul politicii comune în domeniul pescuitului este de a asigura exploatarea resurselor acvatice vii care oferă condiții economice, de mediu și sociale durabile⁽²¹⁾. Comisia consideră că această schemă, astfel cum a fost modificată în conformitate cu modificările prezentate de Finlanda, ar urma să contribuie la furnizarea de astfel de condiții. Alături de aplicarea normelor de conservare și de gestionare pentru exploatarea acestor resurse, schema în cauză va permite continuarea pescuitului în condiții specifice apelor costiere ale Finlandei, inclusiv în condiții de deteriorare a echipamentului (plase de pescuit) de foci și, uneori, de cormorani. Acest fapt ar contribui la îmbunătățirea condițiilor economice, de mediu și sociale pentru întreprinderile de pescuit care se confruntă cu constrângerile specifice activităților de pescuit exercitate în aceste ape. De asemenea, s-ar aduce o contribuție importantă la menținerea structurii economico-sociale a comunităților costiere în cauză.
- (49) Comisia constată în plus că prezenta schemă de ajutoare, odată modificată, nu va mai oferi în niciun caz compensarea integrală pentru daunele în cauză. Actuala schemă, care constă, în primul rând, dintr-o franciză și, în al doilea rând, dintr-o rambursare parțială a compensării plătite⁽²²⁾, va rămâne în vigoare. Astfel, rămâne valabilă existența unei contrapartide din partea beneficiarilor acestei scheme de ajutoare, astfel cum prevede punctul 3.3 din orientări.
- (50) În fine, Comisia consideră ca acceptabilă perioada pe care Finlanda o consideră necesară pentru a modifica schema⁽²³⁾. Ținând seama de procedura legislativă necesară, termenul limită de 1 ianuarie 2013 pentru intrarea în vigoare a legislației de modificare a temeiului juridic actual al acestei scheme este rezonabil. În plus, la momentul respectiv, contractele de asigurare în vigoare între întreprinderile și asociațiile de asigurare în sectorul pescuitului vor fi fost reînnoite în timpul anului 2012 în condițiile aplicabile la data respectivă, cu termen de expirare în cursul anului 2013. Este rezonabil să se permită ca aceste contracte să curgă până la expirarea lor în temeiul condițiilor convenite. Ele vor fi ulterior reînnoite în 2013, în conformitate cu noile condiții aplicabile la momentul respectiv. Prin urmare, termenul final de 31 decembrie 2013 cu intrarea în vigoare a respectivelor contracte modificate, respectiv 1 ianuarie 2014, este justificat.

6. CONCLUZIE

- (51) Având în vedere analiza de mai sus, Comisia concluzionează că „schema de asigurări în sectorul pescuitului” poate fi considerată compatibilă cu piața internă dacă este modificată în conformitate cu următoarele principii:
- excluderea navelor care exercită activități de pescuit în largul mării, ceea ce înseamnă, în practică, excluderea navelor cu o lungime de peste 12 de metri;
 - eligibilitate doar pentru daunele suferite în apele teritoriale ale Finlandei sau în zona sa economică exclusivă;
 - doar acoperirea daunelor cauzate de condițiile specifice din Finlanda și, prin urmare, de condițiile geografice sau climatice nefavorabile (gheață, zăpadă, furtuni puternice, recifele din apele de mică adâncime) sau de foci și cormorani, și suferite de nave și unelte de pescuit, precum și de vehiculele de transport și de transport mărfuri și de alte echipamente specifice pescuitului pe timp de iarnă.

⁽²⁰⁾ A se vedea considerentul 28 de mai sus.

⁽²¹⁾ Articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 2371/2002 al Consiliului din 20 decembrie 2002 privind conservarea și exploatarea durabilă a resurselor piscicole în conformitate cu politica comună în domeniul pescuitului (JO L 358, 31.12.2002, p. 59).

⁽²²⁾ A se vedea considerentul 15 de mai sus.

⁽²³⁾ A se vedea considerentul 30 de mai sus.

(52) Comisia ia notă de angajamentul luat de autoritățile finlandeze de a modifica temeiul juridic al scheme de ajutoare respective până cel târziu la 1 ianuarie 2013, astfel încât termenii contractelor de asigurare să poată fi schimbați cel târziu până la 1 ianuarie 2014,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Schema de ajutoare existentă intitulată „schema de asigurări în sectorul pescuitului”, care a făcut obiectul unei propuneri de măsuri adecvate după revizuirea orientărilor pentru examinarea ajutoarelor de stat pentru pescuit și acvacultură, este compatibilă cu piața internă dacă este modificată în conformitate cu următoarele angajamente luate de Finlanda:

- excluderea navelor care exercită activități de pescuit în largul mării, ceea ce înseamnă, în practică, excluderea navelor cu o lungime de peste 12 de metri;
- eligibilitate doar pentru daunele suferite în apele teritoriale ale Finlandei sau în zona sa economică exclusivă;

— doar acoperirea daunelor cauzate de condițiile specifice din Finlanda și, prin urmare, de condițiile geografice sau climatice nefavorabile (gheață, zăpadă, furtuni puternice, recifele din apele de mică adâncime) sau de foci și cormorani, și suferite de nave și unelte de pescuit, precum și de vehiculele de transport și de transport mărfuri și de alte echipamente specifice pescuitului pe timp de iarnă.

(2) Dispozițiile legale de modificare a acestei scheme intră în vigoare cel târziu la 1 ianuarie 2013, iar contractele de asigurare relevante încheiate pe baza lor intră în vigoare cel târziu la 1 ianuarie 2014.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Finlanda.

Adoptată la Bruxelles, 11 ianuarie 2012.

Pentru Comisie

Maria DAMANAKI

Membru al Comisiei